РОЛЬ ХОРЕОГРАФІЇ У ВСЕБІЧНОМУ РОЗВИТКУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Лобас Анастасія Ігорівна
студентка 3 курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
спеціальності 013 Початкова освіта
Комунальний заклад «Балтський педагогічний фаховий коледж», Україна

Науковий керівник: Разводова Марина Валеріївна
ORCID ID: 0000-0003-4339-5383
доктор філософії, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист
Комунальний заклад «Балтський педагогічний фаховий коледж», Україна

Науковий керівник: Щур Вікторія
ORCID ID: 0000-0001-6888-5333
доктор філософії, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист
Комунальний заклад «Балтський педагогічний фаховий коледж», Україна

У сучасних умовах розвитку освіти хореографія виступає засобом всебічного розвитку молодших школярів. Танцювальні заняття формують естетичний смак, розвивають емоційну культуру та соціальні навички. Заняття хореографією також позитивно впливають на фізичний, емоційний, соціальний та когнітивний розвиток учнів. Робота в колективі вчить співпраці та взаємодії, а можливість самовираження через рух сприяє гармонійному розвитку особистості. Тому питання значення хореографії для дітей молодшого шкільного віку продовжує зберігати свою актуальність.

Окреслена проблема стала предметом вивчення різних дослідників: К. Зозуля, П. Коваль, В. Костровицька, О. Мартиненко, Л. Онофрійчук, С. Онофрійчук, А. Остапенко, Є. Пахольчак, Т. Сердюк, О. Таранцева, В. Ткаченко, О. Цвячка та ін.

Зважаючи на широкий інтерес до проблеми ролі хореографії у всебічному розвитку молодших школярів, ставимо за мету проаналізувати та узагальнити основні наукові позиції щодо неї.

Фізіологічні аспекти навчання хореографії дітей молодшого шкільного віку охоплюють вік від 6-7 до 10-11 років та характеризується інтенсивним фізичним і психологічним розвитком. У цей час відбувається формування м’язової системи, зміцнення кістково-зв’язкового апарату та розвиток координації рухів.

К. Зозуля зазначає, що у молодшому шкільному віці кісткова система ще не повністю сформована: окостеніння хребта, грудної клітини, таза та кінцівок не завершено, тому тривале неправильне положення тіла може призвести до проблем із фізичним здоров'ям. Таким чином, заняття з хореографією у цьому віковому періоді є не лише корисними, а й необхідними для нормального фізичного розвитку [1, с. 55].

Таку ж наукову позицію підтримують А. Остапенко, В. Ткаченко, й О. Цвячка. Автори підкреслюють, що хореографія допомагає зміцнити опорно-руховий апарат, покращує координацію, гнучкість та витривалість. Регулярні заняття танцями, за твердженням дослідників, формують правильну поставу, що є важливим для здоров’я дітей. Нам імпонує думка дослідників, що до того, що у молодшому шкільному віці ріст і фізичний розвиток відбуваються безперервно, проте їхні темпи можуть відрізнятися залежно від індивідуальних особливостей дитини. Саме тому навчання хореографії має враховувати природні фізіологічні зміни, поступово збільшуючи навантаження відповідно до можливостей учнів [4, с. 109].

Окрім очевидного позитивного впливу на фізичний розвиток молодших школярів, хореографія сприяє і їх розумовому розвитку. Так, запам’ятовування рухів, ритму та послідовності танцювальних композицій тренує пам’ять, увагу та зосередженість. Хореографія розвиває просторове мислення та вміння планувати власні рухи у взаємодії з іншими учасниками танцю. З урахуванням цих факторів, важливо застосовувати індивідуальний підхід до кожної дитини, адаптуючи навчальний процес відповідно до її особливостей і можливостей. Саме такий підхід підвищує ефективність навчання, сприяє розкриттю творчого потенціалу та забезпечує цілісне формування артистичних здібностей, необхідних для сценічного мистецтва.

Л. Онофрійчук, С. Онофрійчук, Є. Пахольчак у своєму дослідженні вказують, що заняття хореографії сприяють не лише образності мислення, а і розвитку творчості та креативності: «в сюжетному танці, сценічно-пластичних епізодах учні залучаються до творчих пошуків у підборі та конструюванні рухів, самостійного творення малюнку танцю» [2, с. 173].

Варто зауважити, що систематичне заняття хореографією сприяє розвитку вольових зусиль. Вміння не здаватися при невдачах у виконанні конкретних рухових задач, бути цілеспрямованим, наполегливим у

досягненні поставлених зусиль – це те, що супроводжує відповідні уроки. Такі навички слугують основою формування сильної особистості, яка в майбутньому буде готова до подолання різноманітних викликів.

Танець – це засіб самовираження, що допомагає висловлювати свої емоції, розвивати уяву та креативність. Діти молодшого шкільного віку володіють значним, проте ще не розкритим художнім та артистичним потенціалом. Артистичність є природною якістю, притаманною кожній дитині, однак рівень її прояву у всіх різний. Тому важливим завданням хореографа є не лише виявлення цих здібностей, а й їх цілеспрямований розвиток. Створення психологічного портрета учня дозволяє визначити оптимальні методи роботи, що сприяють його гармонійному розвитку в мистецькій діяльності. Важливо зауважити, що участь у танцювальних виступах підвищує самооцінку, впевненість у собі та вчить долати страх публічних виступів. Окрім цього, робота у групі сприяє розвитку навичок командної взаємодії, комунікації та взаємоповаги.

Танець сприяє розвитку творчого потенціалу і міжособистісних навичок, допомагає людині зберігати зв’язок з собою та з іншими людьми, а також виховує вміння висловлювати свої почуття і емоції через рухи. Танець як вид мистецтва, сприяє формуванню і підтримці соціальних зв’язків і спілкуванню між людьми, об’єднує різні культури та традиції, допомагаючи людям з різних соціальних груп знаходити спільну мову і спілкуватися незалежно від мовного бар’єру [3, с. 99].

Емоційна чуттєвість може лежати в основі розвитку найвитонченіших аспектів виконавської майстерності. Саме вона визначає здатність передавати красу, легкість, свободу рухів, впевненість, ризикованість, креативність та інтенсивність у танці. Визначити й розвинути цю якість непросто, оскільки вона має індивідуальний характер.

Отже, хореографія відіграє важливу роль у формуванні здорової, впевненої та творчо розвиненої особистості. Вона поєднує фізичну активність із мистецтвом, що робить навчання корисним та цікавим для молодших школярів. Тому включення танцювальних занять у освітній процес сприяє гармонійному розвитку дитини, допомагаючи їй рости здоровою та щасливою.

Перспектива подальших досліджень полягає у глибшому аналізі впливу хореографії на розвиток когнітивних, емоційних і соціальних навичок молодших школярів. Важливим є вивчення ефективності

методик навчання з урахуванням індивідуальних особливостей дітей, а також інтеграції хореографії в освітній процес як засобу формування комунікації, лідерства, впевненості та творчості.

Список використаних джерел:

1. Зозуля К. В. Особливості навчання хореографії дітей молодшого шкільного віку. *Сучасні педагогіка та психологія: перспективні та пріоритетні напрями наукових досліджень* : матеріали міжнар. наук.-практич. конф., Київ,10-11 лип. 2020 р. Київ : Київська наукова організація педагогіки та психології, 2020. Ч. 1. С. 54-57. URL: https://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/7195 (дата звернення: 05.04.2025)
2. Онофрійчук Л. М., Пахольчак Є. С., Онофрійчук С. О. Розвиток музикальності школярів на заняттях з хореографії. *Scientific journal of national pedagogical dragomanov university. series 14. theory and methodology of arts education*. 2023. Т. 29. С. 169-176. DOI: https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series14.2023.29.21
3. Разводова М.В. Танець як феномен міжкультурної комунікації. Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. Ужгород, 2024. Вип.8. С. 95-100. DOI: https://doi.org/10.59694/ped_sciences.2024.08.095
4. Ткаченко В., Остапенко А., Цвячка О. Структурні елементи та змістові аспекти розвитку артистичних здібностей у молодших школярів на заняттях з хореографії. Education. Innovation. Practice. 2023. Т. 11, № 7. С. 105–112. DOI: https://doi.org/10.31110/2616-650X-vol11i7-014